

Datum	: 25 oktober 2011	Nummer PS: PS2011RGW09	
Afdeling	: ILG	Commissie	: RGW
Steller	: Peter Jelsma	Portefeuillehouder	: Krol
Registratienummer	: 809BB385		

Titel : Onderhandelingsakkoord decentralisatie natuur

Inhoudsopgave

Besluit	pag. 5
Toelichting	pag. 7
Bijlage(n):	1. Onderhandelingsakkoord

Aan Provinciale Staten,

Inleiding

Op 20 september 2011 is een Onderhandelingsakkoord decentralisatie natuur gesloten tussen IPO en Rijk. In dit akkoord is afgesproken dat de provincies tot uiterlijk 24 december 2011 de tijd hebben om goedkeuring van PS te verkrijgen.

Het akkoord is een resultaat van een jaar onderhandelen en geeft een uitwerking in hoofdlijnen (financieel en inhoudelijk) van de overdracht van de verantwoordelijkheid voor het natuurbeleid en het landelijk gebied van rijk naar provincies.

Voorgeschiedenis

Per 1 januari 2007 is de Wet Inrichting Landelijk Gebied (hierna: WILG) in werking getreden met een slagvaardiger sturing in het landelijk gebied als doelstelling. Rijk en Provincies hebben afspraken gemaakt over decentralisatie van rijksopgaven in het landelijk gebied en daaraan gekoppelde middelen (Investeringsbudget Landelijk Gebied (hierna: ILG)). Deze afspraken zijn vastgelegd in individuele Bestuursovereenkomsten. Op basis van de afspraken in het regeerakkoord om het natuurbeleid te decentraliseren en tegelijk te bezuinigen op de doelstellingen voor natuur is op 20 september 2011 een Onderhandelingsakkoord over het deelakkoord Natuur tot stand gekomen.

Het Onderhandelingsakkoord moet voor 24 december 2011 door alle provincies en de Tweede Kamer bekrachtigd worden.

Essentie / samenvatting

Het nieuwe Kabinet heeft in het regeerakkoord aangekondigd het natuurbeheer volledig te decentraliseren aan de provincies en tegelijkertijd een bezuiniging van €600 mln door te voeren. Dit voornemen heeft geleid tot een stevige discussie over de opgaven en de werkwijze van het ILG. Rijk en het IPO hebben lang onderhandeld over bevoegdheden, de resterende taakstellingen en de inzet van financiële (Rijks)middelen in het landelijk gebied. Op 20 september 2011 is een Onderhandelingsakkoord decentralisatie natuur (hierna: het Onderhandelingsakkoord) tot stand gekomen. Een akkoord dat de taken op het gebied van natuur en landelijk gebied volledig naar de provincies decentraliseert. In het Onderhandelingsakkoord heeft ook de bezuinigingstaakstelling van het Rijk (regeerakkoord 2010-2014) van €600 mln zijn beslag gekregen. Dit gebeurt door een

provincie :: Utrecht

herijking van de resterende opgaven voor de realisering van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) (inclusief het natuurbeheer) en het laten vervallen van de inzet van het Rijk op de overige doelen voor het landelijk gebied (zoals RodS en landschap).

Met het afsluiten van het Onderhandelingsakkoord wordt op zo kort mogelijke termijn de verantwoordelijkheid voor het natuurbeleid en het landelijk gebied geheel overgedragen van rijk naar provincies. In het akkoord zijn afspraken gemaakt over de omvang van en de wijze waarop de herijkte EHS wordt gerealiseerd, het natuurbeheer wordt bekostigd en de bestuursovereenkomsten ILG worden afgerond. Tegelijkertijd is afgesproken dat het rijk verantwoordelijk blijft voor de internationale verplichtingen. Tenslotte is afgesproken dat het rijk niet meer financieel verantwoordelijk is voor de resterende opgaven van de vervallen doelen (zoals RodS en landschap).

Het betreft een akkoord op hoofdlijnen tussen rijk en IPO waarbij de gevolgen voor de individuele provincies nog niet in beeld zijn gebracht. Voor de verdeling van middelen en taken tussen provincies wordt in IPO-verband een proces uitgelijnd dat ver doorloopt in 2012.

Met het akkoord wordt een aanzienlijke versterking van de provinciale positie op het terrein natuur en landelijk gebied bereikt. Provincies worden met dit akkoord volledig verantwoordelijk voor de inrichting van het landelijk gebied en voor het regionale beleid voor natuur, recreatie en toerisme, landschap, structuurversterking van de landbouw en leefbaarheid. De regie in het landelijke gebied vormt daardoor één van de kerntaken van de provincies.

Alhoewel de consequenties van het Onderhandelingsakkoord nog niet in detail zijn uitgewerkt biedt het in totaliteit voldoende houvast om de verantwoordelijkheid voor het natuurbeleid en het landelijk gebied te dragen en in te stemmen met het Onderhandelingsakkoord. Het akkoord biedt de provincie een verstevigde positie als regisseur in het landelijke gebied. Wij zien in het akkoord goede mogelijkheden om een substantieel deel van het Akkoord van Utrecht te realiseren. Door in te stemmen met het akkoord kunnen op korte termijn de gebiedsprocessen weer op gang worden gebracht en kan onder eigen provinciale regie uitvoering aan het Akkoord van Utrecht worden gegeven.

Het is voor onze regierol in het Landelijk gebied belangrijk dat het Onderhandelingsakkoord wordt goedgekeurd. Mocht het niet tot een Onderhandelingsakkoord komen dan is recentralisatie (rijk neemt alle verantwoordelijkheden weer terug) het meest reële perspectief.

Meetbaar / beoogd beleidseffect

Het akkoord geeft duidelijkheid over de verantwoordelijkheden van provincies voor het natuurbeleid en het landelijk gebied. In het akkoord zijn afspraken gemaakt over de omvang en de wijze waarop de herijkte Ecologische Hoofdstructuur (EHS) wordt gerealiseerd en beheerd en het Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG) wordt afgerond.

Financiële consequenties

Het Onderhandelingsakkoord is een akkoord voor alle provincies samen. De gevolgen voor de provincie Utrecht van het akkoord zijn als gevolg van de verdeelproblematiek nog niet geheel duidelijk. Volledige zekerheid over de betekenis van het Onderhandelingsakkoord wordt verkregen na goedkeuring en uitwerking door de gezamenlijke provincies.

De belangrijkste financiële consequenties zijn te verwachten bij het natuurbeheer. In 2012 en 2013 zal het natuurbeheer worden bekostigd uit de resterende middelen van de ILG-bestuursovereenkomst; vanaf 2014 zal dit gebeuren door toevoeging van middelen aan het Provinciefonds. Vanaf 2014 zal voor het natuurbeheer een aanvullende provinciale bijdrage nodig zijn. In IPO-verband zullen de

provincie :: Utrecht

mogelijkheden voor bezuinigingen op natuurbeheer in beeld gebracht worden. Op basis van die voorstellen zullen wij in een aparte beheervisie voorstellen doen voor de inzet van provinciale middelen bij het natuurbeheer. Wij verwachten deze voorstellen, afhankelijk van de voortgang van het IPO-traject, medio 2012 met u te kunnen bespreken. Bij de begroting van 2013 zullen wij u een aanvullend financieel voorstel voorleggen.

Bestuurlijke dilemma's / politieke gevoeligheid

Het Onderhandelingsakkoord is nog niet uitgewerkt naar de individuele provincies, zodat nog geen concrete inschatting is te maken van de gevolgen voor de provincie Utrecht. Het Akkoord biedt niettemin duidelijkheid voor de rolverdeling in het landelijke gebied. Het Akkoord leidt tot een aanzienlijke versterking van de rol van de provincie als regisseur in het landelijke gebied. Daarom stellen wij u voor om in te stemmen met het akkoord.

Overwogen oplossingsrichtingen en alternatieven

Door niet in te stemmen met het Onderhandelingsakkoord zal het Rijk naar verwachting met een recentralisatie of een (wettelijke) noodmaatregel en aanpassing van de WILG komen, waardoor de provincies geen regiefunctie over natuur en het landelijk gebied en waarschijnlijk minder rijksmiddelen krijgen. De verwachting is dat ook de afrekening van de lopende bestuursovereenkomst negatief voor ons zal uitpakken, omdat het rijk dan niet van de werkelijke kosten maar van verouderde normkosten uit zal gaan.

Voorgesteld wordt:

1. In te stemmen met het Onderhandelingsakkoord decentralisatie natuur.

Gedeputeerde Staten,

voorzitter, R.C. Robbertsen

secretaris, H. Goedhart

provincie :: Utrecht

Provinciale Staten van Utrecht in vergadering van 12 december 2011;

Op het voorstel van Gedeputeerde Staten van 25 oktober , afdeling ILG , nummer 809BB385;

Gelezen;
het Onderhandelingsakkoord decentralisatie natuur;

Overwegende;
dat het Onderhandelingsakkoord Natuur duidelijkheid schept over de rol van de provincie bij het natuurbeleid en het landelijke gebied;

dat door in te stemmen met het akkoord op korte termijn de gebiedsprocessen weer op gang kunnen worden gebracht en onder eigen provinciale regie uitvoering aan het Akkoord van Utrecht kan worden gegeven;

Besluiten:

In te stemmen met het Onderhandelingsakkoord decentralisatie natuur.

Voorzitter,

Griffier,

provincie :: Utrecht

1. **Wettelijke grondslag**

De WILG en de Natuurwetgeving worden aangepast als gevolg van het Onderhandelingsakkoord.

2. **Beoogd effect**

Het akkoord geeft duidelijkheid over de verantwoordelijkheden van provincies voor het natuurbeleid en het landelijk gebied. In het akkoord zijn afspraken gemaakt over de omvang en de wijze waarop de herijkte Ecologische Hoofdstructuur (EHS) wordt gerealiseerd en beheerd en het Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG) wordt afgerond.

3. **Meetbaar / beoogd beleidseffect:**

De provincie krijgt de volledige verantwoordelijkheid voor het realiseren van de herijkte EHS en voor het natuurbeheer.

4. **Argumenten**

Alhoewel de consequenties van het Onderhandelingsakkoord nog niet in detail zijn uitgewerkt biedt het in totaliteit voldoende houvast om de verantwoordelijkheid voor het natuurbeleid en het landelijk gebied te dragen en in te stemmen met het onderhandelingsakkoord. Het Akkoord biedt de provincie een verstevigde positie als regisseur in het landelijke gebied. Wij zien in het akkoord goede mogelijkheden om een substantieel deel van het Akkoord van Utrecht te realiseren.

5. **Kanttekeningen**

Het Onderhandelingsakkoord is nog niet uitgewerkt naar de individuele provincies, zodat nog geen concrete inschatting is te maken van de gevolgen voor de provincie Utrecht. Het Akkoord biedt niettemin duidelijkheid voor de rolverdeling in het landelijke gebied. Het Akkoord leidt tot een aanzienlijke versterking van de rol van de provincie als regisseur in het landelijke gebied.

6. **Financiën**

Het Onderhandelingsakkoord is een akkoord voor alle provincies samen. De gevolgen voor de provincie Utrecht van het akkoord zijn als gevolg van de verdeelproblematiek nog niet geheel duidelijk. Volledige zekerheid over de betekenis van het Onderhandelingsakkoord wordt verkregen na goedkeuring en uitwerking door de gezamenlijke provincies.

De belangrijkste financiële consequenties zijn te verwachten bij het natuurbeheer. In 2012 en 2013 zal het natuurbeheer worden bekostigd uit de resterende middelen van de ILG-bestuursovereenkomst; vanaf 2014 zal dit gebeuren door toevoeging van middelen aan het Provinciefonds. Vanaf 2014 zal voor het natuurbeheer een aanvullende provinciale bijdrage nodig zijn. In IPO-verband zullen de mogelijkheden voor bezuinigingen op natuurbeheer in beeld gebracht worden. Op basis van die voorstellen zullen wij in een aparte beheervisie voorstellen doen voor de inzet van provinciale middelen bij het natuurbeheer.

Voor RodS komt geen rijksbijdrage voor investeringen en beheer meer. Uitgangspunt van het akkoord is, dat de provincies geen dekking voor het beheer hoeven te regelen omdat de kosten van beheer uit de markt kunnen worden gehaald, mits het beleidskader RodS wordt aangepast en zulks planologisch mogelijk wordt gemaakt. De planologische ruimte daarvoor zal via de PRS geregeld worden.

provincie :: Utrecht

7. Realisatie

Het IPO werkt een plan van aanpak voor de verdere uitwerking van het Onderhandelingsakkoord. In de Plan wordt onder meer de verdeling van middelen en restant-taakstellingen onder provincies meegenomen.

Voor de provincie geldt dat in ieder geval gewerkt wordt aan verankering van de herijkte EHS in de PRS en het Natuurbeheerplan en aan de beheervisie.

8. Juridisch

De bevoegdheden die door de decentralisatie van rijkstaken naar de provincie gaan moeten in de uitwerking van het Onderhandelingsakkoord goed worden geregeld.

9. Europa

Het rijk en provincies gaan er van uit dat met het onderhandelingsakkoord een wezenlijke bijdrage wordt geleverd aan de realisatie van de internationale doelen voor Natura 2000 en de Kaderrichtlijn Water. Van groot belang hierbij is dat er in het Onderhandelingsakkoord is voorzien in een evaluatie in 2016 om als provincies en rijk de stand van zaken op het gebied van het halen van die doelen vast te stellen en af te spreken welke maatregelen na 2012 nodig zijn naast de EHS om die doelen daadwerkelijk te halen. In dat kader is het van groot belang dat is afgesproken dat het Rijk verantwoordelijk blijft voor en door de EU en aanspreekbaar is op het voldoen aan de internationale verplichtingen.

10. Communicatie

persbericht

11. Bijlagen

1. Onderhandelingsakkoord Natuur

Artikelsgewijze toelichting